

Okula Dönüş Kampanyası

2024-2025

Türkiye'de Okula Dönüş Kapsamında Topluma
Erişim ve Destek Çalışmalarına Katılmayı
Planlayan Kuruluşlara Yönelik Rehber

UNICEF; 2014'ten bu yana her yıl, eğitim sektörüyle yakın bir iş birliği içinde Okula Dönüş Kampanyası (ODK) yürütüyor. Bu kampanya, Geçici Koruma Altındaki (GKA) Suriyeli çocuklar da dâhil olmak üzere tüm çocukların ve gençlerin kaliteli eğitim olanaklarına erişimini arttırmayı amaçlıyor.

Bu rehber, 2024 yazında Eğitim Sektörü Çalışma Grubu (ESÇG) Okul Dışı Kalmış Çocuklar (ODKÇ) Görev Gücü (UNICEF, UNHCR, IOM, SGDD-ASAM ve Türk Kızılay) tarafından güncellendi.

Bu rehberde yer alan materyaller, Türkiye'de faaliyet gösteren kuruluşlar tarafından ücretsiz bir şekilde kullanılabilir, basılabilir veya çoğaltılabilir; fakat Eğitim Sektörü Çalışma Grubu kaynak olarak gösterilmelidir.

ÖNEMLİ UYARI: Bu rehberde sağlanan bilgiler, T.C. Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) veya Göç İdaresi Başkanlığının (GİB) yapabileceği değişikliklere tabidir. Görev Gücü, herhangi bir değişiklik olması durumunda bu paketin güncellenmiş bir versiyonunu paylaşacaktır. Kuruluşlar, kendi bölgelerindeki uygulamalar hakkında daha fazla bilgi edinmeleri ve yararlanıcılara bu doğrultuda tavsiyelerde bulunmaları için teşvik edilmektedir.

Bu rehberle ilgili geribildirimler, yorumlar veya sorular ESÇG ekibine gönderilebilir:

Eğitim Uzmanı /
ESÇG Ulusal Koordinatörü, UNICEF Ankara

Muhammad Israr Khan misrar@unicef.org

Eğitim Uzmanı /
Güneydoğu Anadolu Türkiye EÇG Koordinatörü,
UNICEF Gaziantep

Amson Simbolon asimbolon@unicef.org

Eğitim Sorumlusu / İstanbul ve İzmir EÇG Koordinatörü,
UNICEF Ankara

Barış Deyirmenci bdeyirmenci@unicef.org

Eğitim Sorumlusu, UNICEF Gaziantep

Renas Ürüç ruruc@unicef.org

Eğitim Sorumlusu, UNICEF Ankara

Yasemin Kızıloğlu ykiziloglu@unicef.org

Bu rehber, kuruluşlara yeni okul yılı başlamadan önce, ODK faaliyetlerini etkili bir şekilde yürütmeleri için destek sağlamak, okul kayıt süreçlerinde karşılaşılan zorluklar hakkında bilgi toplamak ve bu zorlukların üstesinden gelmesine yardımcı olmak için paydaşlara araçlar sunmak amacıyla hazırlanmıştır.

Bu rehberin kuruluşları ilgilendiren **dört temel bileşeni** bulunmaktadır:

A: Temel Bilgiler

Aileler ve çocuklarla paylaşılacak bilgiler (Hak Sahiplerine Mesajlar)

B: Tavsiye Edilen Faaliyetler

Türkiye’de eğitim çalışma grupları ve diğer sektörel çalışma grupları (Çocuk Koruma, Temel İhtiyaçlar, Ekonomik Güçlendirme vb.) tarafından uygulanması önerilen faaliyetler

C: Veri Toplama Araçları

İlgili yükümlülük sahipleriyle yürütülebilecek savunuculuk çalışmalarına ve program müdahalelerine yön vermek amacıyla, eğitime erişimle ilgili zorlukların tespiti ve analizi

D: Sıkça Sorulan Sorular (SSS)

Aileler tarafından sıkça sorulan sorulara ve iletilen kaygılara kuruluşlarca verilebilecek yanıtlar

KISALTMALAR

ASHB	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	İl MEM	İl Millî Eğitim Müdürlüğü	SYDV	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı
AB	Avrupa Birliği	İlçe MEM	İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü	SUY	Sosyal Uyum Yardımı
BİLSEM	Bilim ve Sanat Merkezi	MEB	Millî Eğitim Bakanlığı	TR-YÖS	Türkiye Yurt Dışından Öğrenci Kabul Sınavı
DYK	Destekleme ve Yetiştirme Kursu	MERNİS	Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi	YEE	Yunus Emre Enstitüsü
EBA	Eğitim Bilişim Ağı	MESEM	Mesleki Eğitim Merkezi	YKS	Yükseköğretim Kurumları Sınavı
ESÇG	Eğitim Sektörü Çalışma Grubu	ODK	Okula Dönüş Kampanyası	YÖK	Yükseköğretim Kurulu
GKA	Geçici Koruma Altındaki	ÖSYM	Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi	YÖS	Yabancı Öğrenci Sınavı
GKKB	Geçici Koruma Kimlik Belgesi	PIKTES Plus	Türk Eğitim Sisteminde Çocuklar için Kapsayıcı Eğitimin Desteklenmesi Projesi	YŞEY	Yabancılara Yönelik Şartlı Eğitim Yardımı
HEM	Halk Eğitim Merkezi			YTB	Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı
İGİM	İl Göç İdaresi Müdürlüğü				

İÇİNDEKİLER

TEMEL BİLGİLER

Genel Savunuculuk ve Temel Mesajlar	5
Eğitimin Önemi	5
Türkiye'deki Eğitim Sistemi Hakkında Genel Bilgiler	6
Okula kayıt Süreci ve Mevcut Eğitim Olanakları	6
e-Denklik	7
Anaokulu ve 1. Sınıf (İlkokul)	7
5. Sınıf (Ortaokul)	10
9. Sınıf (Lise)	10
EBA (Eğitim Bilişim Ağı)	10
Mesleki Eğitim Merkezleri	11
Üniversiteye Geçiş	12
Ukraynalı Çocukların Okul Kaydı	12
Ailelerin ve/veya Çocukların Yararlanabileceği Destekler	13
Yabancılıklara Yönelik Şartlı Eğitim Yardımı	13
Diğer Destekler	14

TAVSİYE EDİLEN TOPLUMA ERİŞİM VE OKULA DÖNÜŞÜ DESTEKLEME FAALİYETLERİ

VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

SIKÇA SORULAN SORULAR

15

17

18

TEMEL BİLGİLER

Temel mesajlar **üç bölüme** ayrılmıştır:

Genel savunuculuk	(FARKINDALIK ARTTIR)
Okul kayıt süreçleri ve mevcut hizmetler hakkında somut bilgiler	(BİLGİLENDİR)
Okula giden çocukların yararlanabileceği yardımlar ve teşvikler hakkında bilgi	(TEŞVİK ET)

Kuruluşların bu mesajları GKA Suriyeliler ve diğer yabancı uyruklulara, ev sahibi topluluklara ve ilgili paydaşlara iletmek için kendi topluma erişim ve bilgi yayma mekanizmalarından yararlanması gerekir.

Genel Savunuculuk ve Temel Mesajlar

(FARKINDALIK ARTTIR)

Eğitimin Önemi

Eğitim bir haktır: Herkesin ücretsiz ve zorunlu eğitim hakkı (cinsiyet, uyruk, mülteci statüsü, ekonomik durum, fiziksel beceri düzeyi gibi hususlara bakılmaksızın) vardır ve bu hak hem uluslararası sözleşmelerde hem de ulusal kanunlarda tanınmaktadır. **Eğitimin her koşulda devam etmesini sağlamak** büyük bir önem taşır (okulda, evde, her yerde eğitim). **Bir ailenin Türkiye’de kalabileceğini düşündüğü süreye** ya da **aile üyelerinin fiziksel, zihinsel becerilerine** ya da **dil becerisine bakılmaksızın** tüm çocuklar (kız ve erkek çocuklar) için eğitim sağlanması esastır.

Eğitim, çocukların **gelişim ihtiyaçlarının** desteklenmesinde önemli bir rol oynar. Okullar, çocukların öğrenmesi, sosyalleşmesi, arkadaş edinmeleri, oynamaları ve normal yaşamlar sürdürmeleri için önemli fırsatlar sunar. Günlük okula gitme rutininin, çocuklar açısından önemli **duygusal ve psikososyal yararları** olduğu ortaya konulmuştur.

Eğitim programlarına kaydolmak ve eğitime devam etmek, bireylerin ve ailelerin gelecekteki refahını destekler. Araştırmalar, daha yüksek eğitim seviyelerinin daha iyi işlere erişimle ilişkili olduğunu, daha yüksek kazançlar ve daha büyük fırsatlar sağlayabileceğini göstermektedir. Okul dışında olmak, bir çocuğun geleceği üzerinde olumsuz etkilere sahiptir. **Anne ve babalar**, çocuklarının eğitimini teşvik etme ve destekleme konusunda önemli bir rol oynarlar.

Araştırmalar, **eğitim ile sosyal uyum** arasında bir ilişki olduğunu doğrulamaktadır. Okullar, saygıyı ve eşit muameleyi teşvik ederek bir aidiyet duygusu yaratmaya yardımcı olur. Böylece çeşitli gruplara kucak açan, daha uyumlu bir toplum inşa edilmesine katkıda bulunur.

Türkiye'deki Eğitim Sistemi Hakkında Genel Bilgiler

Türkiye'de okul çağındaki çocuklar için **12 yıllık eğitim zorunludur** ve **4+4+4 eğitim sistemi uygulanmaktadır** (ilkokul: 1, 2, 3 ve 4. sınıflar, ortaokul: 5,6,7 ve 8. sınıflar ve lise: 9,10, 11 ve 12. sınıflar). Çocuklar, resmi okulların örgün eğitim programlarına kaydolmalıdır. Yaygın eğitim ve enformel eğitim, örgün eğitime alternatif olmasa da çocukların öğrenmelerini veya örgün eğitime/öğrenime geçişlerini/ hazırlıklarını desteklemede önemli bir rol oynayabilir.

Çocuklarının performansı ya da iyi olma hali konusunda kaygıları olan veliler, okul idareleriyle iletişime geçmeleri için teşvik edilmektedir. MEB tarafından birçok okula kapsayıcı eğitim hakkında eğitim verilmiştir ve MEB, GKA Suriyelilerin ve diğer yabancı uyruklu çocukların örgün eğitim sistemine **sorunsuz bir şekilde dâhil edilmesini kolaylaştıracak önlemler** almaya devam etmektedir. Buna ek olarak, MEB'in her çocuğun okulda iyi olma halini sağlama sorumluluğu ve bunun için sistemleri vardır.

Okul öncesi eğitim, 36-68 aylık tüm çocukların erişimine açıktır. Öğrenmeye erken başlamak, çocukların tüm gelişimin alanlarını destekler ve ilkökula hazırlanmalarına yardımcı olur. Okul öncesi eğitim, bir çocuğun tüm eğitim döngüsünü başarıyla tamamlaması için temel oluşturur. **GKA Suriyeliler dışında farklı uyruklara sahip yabancılar** da Türkiye'deki ücretsiz eğitim hizmetlerinden yararlanabilmektedir.

Okula Kayıt Süreci ve Mevcut Eğitim Olanakları

(BİLGİLENDİR)

Okullara kayıt Ağustos ayı itibariyle yapılabilir; velilerin kayıt işlemlerini tamamlamak için okul yılı başlamadan önce okulu ziyaret etmesi gerekmektedir. Çocuklar, Türkçe konuşma becerilerinden bağımsız olarak, okullara kayıt yaptırabilirler. Okullarının onları Türkçe ve ödevler konusunda destekleyen programları bulunmaktadır. Bölgenizde faaliyet gösteren STK'lar da talep üzerine kayıt sürecine destek sağlayabilir. 2024-2025 Eğitim-Öğretim Yılı **09 Eylül 2024** tarihinde başlayacaktır. Çalışma takviminin bir özeti için aşağıdaki tabloya bakınız:

Tarih	Faaliyet
2-6 Eylül 2024	Okul öncesi eğitim ve ilkököl birinci sınıfa başlayacak öğrencilere yönelik uyum eğitimleri
9 Eylül 2024	Okulların açılması
11-15 Kasım 2024	1. dönem ara tatili
17 Ocak 2025	1. dönemin sonu
20-31 Ocak 2025	Yarıyıl tatili
3 Şubat 2025	2. dönemin başlangıcı
31 Mart - 4 Nisan 2025	2. dönem ara tatili
20 Haziran 2025	2. dönemin sonu

Açık Öğretim Ortaokulu ve Açık Öğretim Lisesi kayıtları genellikle Ağustos ayında başlayıp Ekim ayında sonlanmaktadır. Kayıtlarla ilgili duyuruları <https://aio.meb.gov.tr/> ve <https://aol.meb.gov.tr/> internet adreslerinden takip edebilirsiniz.

e-Denklik

Denklik belgesi için başvuruda bulunurken teslim edilen belgelerin il veya ilçe Millî Eğitim Müdürlüğü (MEM) tarafından Ankara'ya gönderilmesi ve değerlendirilmesinin birkaç hafta sürebileceğini, noter onayı olmayan belgelerin eksik belge olarak değerlendirilebileceğini göz önünde bulundurunuz. Başvuru için aşağıda belirtilen adımları takip etmelidir:

1. Türkçe, İngilizce, Arapça, Almanca, Fransızca, Rusça ve Farsça olarak erişilebilen e-denklik sayfasına gidiniz: <https://edenklik.meb.gov.tr/?culture=tr-TR>
2. İnternet sayfasındaki talimatları izleyiniz ve gerekli bilgileri giriniz.
3. Başvurunun sonunda sistem, başvuru sahibine, verilen adrese en yakın il/ilçe MEM'den bir randevu (tarih ve saat) verecektir.
4. Başvuru sahibinin denklik belgesini alabilmek için verilen randevu saatinde hazır bulunması gerekmektedir. Evrakları randevu günü ve saatine kadar değerlendirilecek ve başvuru sahibi randevu gününde belgesini doğrudan alabilecektir.
5. Denklik komisyonunca belgelerin ve/veya bilgilerin yetersiz bulunması halinde komisyon ek belge ve/veya bilgi talep edebilir.

Anaokulu ve 1. Sınıf (İlkokul)

Çocuklar **36 aylıktan** itibaren **anaokuluna** devam edebilirler. **69 aylık** (5,5 yaşında) çocuklar **1. sınıfa** kaydolmalıdırlar. 2024-2025 Eğitim-Öğretim Yılı okula başlama yaşı Eylül sonu itibariyle hesaplanmaktadır (30/09/2024). Çocuğun hangi sınıfa kaydolabileceğini öğrenmek için bu bağlantı kullanılabilir: <https://e-okul.meb.gov.tr/yasHesap.aspx>

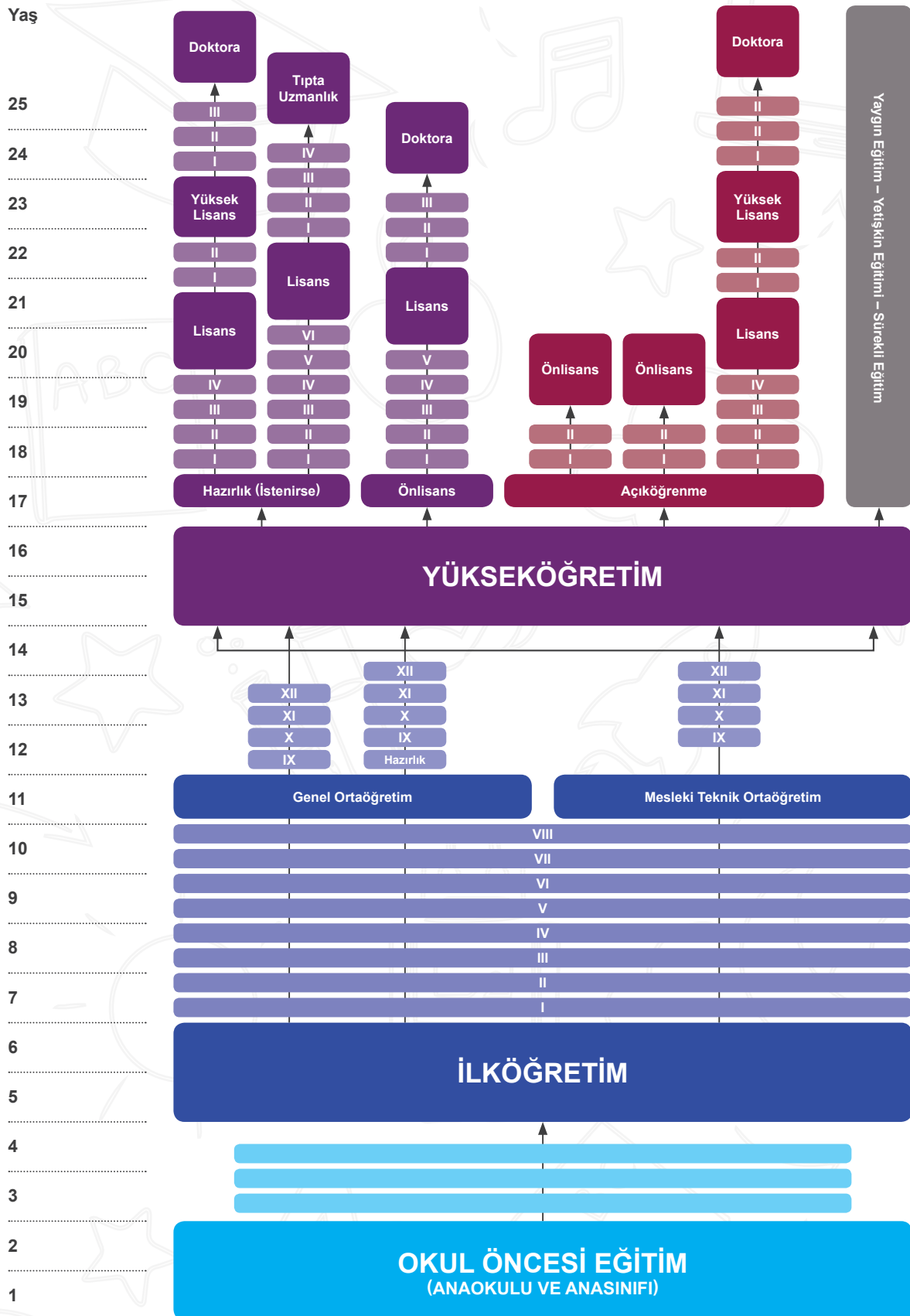
Ailelerinin adresi **Merkezi Nüfus İdaresi Sistemine (MERNİS)** kayıtlıysa, zorunlu okul yaşına gelen çocuklar, MEB tarafından otomatik olarak en yakın okula yerleştirilir. Aileler çocuğun yerleştirildiği okulu öğrenmek için e-Devlet bağlantısını kullanabilir: <https://www.turkiye.gov.tr/milli-egitim-ilkogretim-okullari-adrese-gore-kayit-okulu-sorgulama-e-kayit> Bunun yanında, çocuğun hangi okula yerleştirildiğini öğrenmek için bir devlet okuluna başvurulabilir ve kayıtlardan sorumlu müdür yardımcısıyla konuşulabilir.

GKA Suriyeli ve diğer yabancı uyruklu çocukları 57 aylık veya daha büyük ise ve yerleştirildiği okul yukarıdaki e-Devlet bağlantısında çıkmıyorsa, anaokul veya ilkokul kaydı için en yakın devlet okuluna başvurabilirler. Okul kaydı için ailenin o ile kayıtlı olduğunu gösteren Geçici Koruma Kimlik Belgesi (GKKB) talep edilmektedir. Adres güncellemeleri İl Göç İdaresi Müdürlüklerince (İGİM) yapılmaktadır.

**OKUL ÖNCESİ VE İLKOKUL KAYIT YAŞI TABLOSU
(2024-2025 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI)**

ÇOCUĞUN DOĞUM AY		Eylül 2024 İtibariyle Kaç Aylık Olacağı	1. SINIFA KAYIT DURUMU	ANASINIFI/ANAOKULU KAYIT DURUMU	
2018	ŞUBAT	79	Zorunlu.	Kayıt olamaz.	
2018	MART	78	Zorunlu. Rehberlik ve Araştırma Merkezi (RAM) raporuyla ertelenebilir. RAM'a ertelemek için başvuruda hastane raporu istenmektedir.	İlkokula başlamak üzere hazır olmadıklarını Durum Bildirir Tek Hekim Sağlık Raporu ile belgeleyen öğrencilerin Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu doğrultusunda okul öncesi eğitime 1 yıl daha devamları sağlanır.	
2018	NİSAN	77			
2018	MAYIS	76			
2018	HAZİRAN	75			
2018	TEMMUZ	74			
2018	AĞUSTOS	73			
2018	EYLÜL	72			
2018	EKİM	71	Zorunlu. Veli dilekçesiyle ertelenebilir.	1. sınıf kayıt erteleme belgesi ile kayıt olabilir. Kesin kayıt için önceliklidir.	
2018	KASIM	70			
2018	ARALIK	69			
2019	OCAK	68	Zorunlu değil. Veli dilekçesiyle kaydı yapılabilir.	Aday kayıt formu ile okula başvurarak olabilir. Kesin kayıt için önceliklidir.	
2019	ŞUBAT	67			
2019	MART	66	Zorunlu değil. Veli dilekçesiyle kaydı yapılabilir.		
2019	NİSAN	65			
2019	MAYIS	64			
2019	HAZİRAN	63			
2019	TEMMUZ	62			
2019	AĞUSTOS	61			
2019	EYLÜL	60			
2019	EKİM	59			
2019	KASIM	58			
2019	ARALIK	57			
2020	OCAK	56	Zorunlu değil. Veli dilekçesiyle kaydı yapılabilir.		Aday kayıt formu ile okula başvurarak kayıt olabilir. 57 aydan büyük çocukların kesin kaydı yapıldıktan sonra boş kontenjan kaldığı takdirde kaydı yapılır.
2020	ŞUBAT	55			
2020	MART	54			
2020	NİSAN	53			
2020	MAYIS	52			
2020	HAZİRAN	51			
2020	TEMMUZ	50			
2020	AĞUSTOS	49			
2020	EYLÜL	48			
2020	EKİM	47			
2020	KASIM	46	Zorunlu değil. Veli dilekçesiyle kaydı yapılabilir.	Boş yer kalırsa kayıt olabilir.	
2020	ARALIK	45			
Ocak 2021-Eylül 2021 Arası Doğanlar		44-36	Kayıt olamaz.	Boş yer kalırsa kayıt olabilir.	

Türk Millî Eğitim Sistemi



5. Sınıf (Ortaokul)

2023/2024 eğitim-öğretim yılında 4. sınıfı bitiren öğrenciler MERNİS'te adreslerin kayıtlı oldukları en yakın ortaokula yerleştirilir ve okullar başlamadan kayıt işlemlerini tamamlamak üzere o okula gidilmelidir. Çocuğun yerleştirildiği ortaokulun adını öğrenmek için bir okul idaresine başvurabilir ya da bu e-Devlet bağlantısı kullanılabilir: <https://www.turkiye.gov.tr/milli-egitim-ilkogretim-okullari-adrese-gore-kayit-okulu-sorgulama-e-kayit>

Bir imam hatip ortaokulu veya özel okula geçiş yapılmak istenmesi durumunda kayıt yapılmak istenen okula gitmek gerekmektedir. Bazı okullar öğrencilerini belirlemek için sınav uygulayabilmektedir. Sınav tarihleri okulların internet sitelerinden takip edilebilir.

9. Sınıf (Lise)

Liselere geçiş, merkezî sınavla öğrenci alan fen liseleri, sosyal bilimler liseleri, proje okulları ile Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinin Anadolu Teknik programlarına merkezî sınav puanı üstünlüğüne göre tercihler doğrultusunda yapılan **merkezî yerleştirme** ve okulların türü, kontenjanı ve konumuna göre il, ilçe millî eğitim müdürlüklerince oluşturulan ortaöğretim kayıt alanlarındaki okullara sırasıyla öğrencilerin ikamet adresleri, okul başarı puanı üstünlüğü ve okula özürsüz devamsızlık yapılan gün sayısının azlığı kriterlerine göre yapılan **yerel yerleştirme** yoluyla yapılmaktadır. 2024 Yılı Ortaöğretime Geçiş Tercih ve Yerleştirme Kılavuzu'na aşağıdaki bağlantıdan ulaşabilirsiniz: <https://cdn.eba.gov.tr/yardimcikaynaklar/2024/06/lgs/2024tercihverlestirmekilavuzu.pdf>

Ayrıca, ailelere kapsamlı bilgi sağlamak amacıyla MEB bu yıl "Tercih Süreci Ebeveyn Kılavuzu" yayımlamıştır: https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2024_06/27181759_lgs.pdf

Okul tercih işlemi öğrenci ve velisi tarafından <https://e-okul.meb.gov.tr> internet adresinden veya herhangi bir ortaokul/imam hatip ortaokulu müdürlüklerinden yapılabilir. Tüm öğrenciler yerel yerleştirme ile öğrenci alan okul tercihinde bulunmak zorundadır.

Proje okulu olan fen liseleri ile güzel sanatlar liseleri, spor liseleri, mûsikî, hafızlık, geleneksel ve çağdaş görsel sanatlar ve spor programı/projesi uygulayan Anadolu imam hatip liselerine yerleştirme için okullarca **yetenek sınavı** yapılmaktadır. Sınav tarihleri okulların web sitelerinden takip edilebilir.

Depremzede Öğrencilere Pozitif Ayrımcılık:

2023-2024 eğitim öğretim yılını Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya ile Gaziantep'in Nurdağı ve İslahiye ilçelerinde tamamlayan öğrenciler;

- Yerel yerleştirme ile öğrenci alan okulları tercihleri sırasında mevcut ortaöğretim kayıt alanlarının yanı sıra diğer illerde bulunan yerel yerleştirme ile öğrenci alan okulların tamamını "kayıt alanında" olarak tercih edebilecek,

- Herhangi bir okula yerleşemeyen öğrenciler, buldukları il/ilçe öğrenci yerleştirme ve nakil komisyonlarına başvurmaları hâlinde yerel yerleştirme ile öğrenci alan okullarda kontenjan olup/olmama durumuna bakılmaksızın okul ve şube dengesi gözetilerek yerleştirme işlemleri tamamlanacak,
- Merkezî sınavla öğrenci alan okullara yerleştirme tercihi yapmış öğrenciler için her 30 kontenjana 1 olacak şekilde ek kontenjan verilecektir. Ek kontenjanlara yerleştirme işlemleri merkezî yerleştirme esasları çerçevesinde puan üstünlüğü ve tercih önceliğine göre yapılacaktır.

EBA (Eğitim Bilişim Ağı)

EBA; öğrenciler, öğretmenler ve veliler için oluşturulmuş çevrimiçi bir eğitim platformudur ve her grup için ayrı özelliklere sahiptir. Sistem; sözlü, sayısal ve görsel gibi farklı öğretim yöntemleriyle tüm öğrencilere hitap edecek şekilde tasarlanmıştır. Öğretmenler tarafından hazırlanan eğitim içeriği ve materyaller sistem üzerinden öğrencilerle paylaşılabilir. Aynı zamanda aktif katılımlı, interaktif ve sosyal bir sınıf/ders ortamı da sunulmaktadır.

Öğrenciler için öğrenciye göre özelleştirilmiş öğrenme ortamları ve arayüzler, öğrenciye özel takvimler, ek yayınlar ve kaynaklar, kontrollü oyunlar, tüm ders içeriğine erişim, öğrenilen derslerin tekrarı, soru ve sınav bankaları, okul dışında öğretmen desteğine erişim gibi hizmetler vardır.

Veliler için sistem; öğrencinin akademik durumunu, sınav tarihlerini ve çocuğun çalışmalarını takip etme olanağı sağlar. Sistemin ürettiği raporlarla çocuğun gelişimi ve okul derslerinde performansı izlenebilir.

Öğretmenler için MEB müfredatı ile uyumlu tüm ders içeriğine, içerik ve soru havuzlarına erişim sağlanmaktadır. İnteraktif beyaz tahtalar için özel ders içeriği, öğrencileri izleme ve destekleme, sınıf ve öğrenci bazında ayrıntılı gelişim raporları, öğrencileri belirli ihtiyaçlara göre yönlendirme olanakları bulunmaktadır. EBA; mesleki bilgileri ve becerileri geliştirmenin yanı sıra ödev, etkinlik, tartışma ve proje gönderme olanağı da sağlamakta; dersler, programlar ve uzaktan eğitim ortamı gibi hizmetler sunmaktadır.

MEB; uyum sınıfları, özel eğitim, din eğitimi ile mesleki ve teknik eğitim de dahil olmak üzere 1. sınıf ile 12. sınıf arası tüm öğrenciler için 3 TV kanalında ders yayını yaparak uzaktan eğitim vermektedir. TRT EBA TV'nin 3 kanalı bulunmaktadır. 1. kanal anasınıfı derslerini de içeren ilkokul, 2. kanal ortaokul, 3. kanal ise liseler içindir. TRT EBA TV yayınına erişim sağlamak için kablo/uydu TV veya özel bir TV aboneliği olması gerekmektedir. Her hafta, 1. sınıftan 12. sınıfa kadar haftalık ders programı <https://www.trt.net.tr/yayin-akisi>, EBA internet sitesi <https://www.eba.gov.tr/> ve sosyal medyada https://x.com/trt_ebatv yayımlanmaktadır. Her ders 30 dakika sürmekte ve Türkçe, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilimler, İngilizce, Matematik, Fen Bilimleri, Tarih ve Beden Eğitimi gibi Türkiye'deki devlet okullarında uygulanan müfredat takip edilmektedir. TRT EBA TV dersleri, haftanın 7 günü sabah erken saatlerden gece geç saatlere kadar yayınlanmakta, ders tekrarlarına ve veliler için programlara da yer verilmektedir.

EBA'ya çevrimiçi erişim, <http://www.eba.gov.tr/#/> anasayfa adresinden sağlanmaktadır. MEB sistemine kayıtlı olan tüm öğrencilerin, internet üzerinden EBA'ya erişimleri bulunmaktadır. Öğrenciler, EBA sistemine kimlik numaraları ve şifre ile girebilmektedir. Tüm öğrencilerin derslerini, ev ödevlerini ve diğer faaliyetleri takip edebileceği kendilerine özel sayfaları bulunmaktadır.

Mesleki Eğitim Merkezleri

Mesleki Eğitim Merkezleri (MESEM) programları kapsamında 81 ilde 39 alan 193 dalda eğitimler verilmektedir. Haftada 1 gün okulda teorik eğitim, 4 gün işletmede beceri eğitimi verilen MESEM programları hem MESEM'lerde hem de Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde uygulanabilmektedir. MESEM'ler bütün yıl boyunca başvuru almaktadır.

Başvuru şartları şunlardır:

- ▶ En az ortaokulu bitirmiş olmak (8. sınıf),
- ▶ 14 yaşını doldurmuş olmak (üst yaş sınırı yok),
- ▶ Sağlık durumu ilgili seçilen mesleğin gerekliliklerini yerine getirebilmek için sağlıklı ve fiziksel olarak uygun olmak,
- ▶ Kayıt olacağı meslek dalı ile ilgili bir işyeriyle sözleşme imzalamak (Sözleşme imzalanacak işyerinde Usta Öğreticilik belgesine sahip usta olması gerekir),
- ▶ GKA Suriyeliler için: 8. sınıftan mezun olduğunu belgelendirebilenler, MESEM'lerdeki lise diploma programlarına kayıt yaptırabilirler.
- ▶ 8. sınıftan mezun olduğunu belgelendiremeyen veya kanıtlayamayanlar, MESEM programlarına kayıt yaptırabilirler ancak lise diploması alamaz, sadece ustalık ve işyeri açma belgesi alabilirler.

MESEM'ler, Türkiye'de örgün ve zorunlu eğitim sisteminin bir parçasıdır ve öğrenciler bitirdikten sonra lise diploması alabilirler. Ayrıca, mezun olduklarında, teknisyen unvanı, ustalık belgesi, kendi işyerlerini açabilmek için işyeri açma belgesi ve ustalık dallarında Europass Sertifikası alabilirler.

MESEM öğrencileri eğitim süresince iş kazası ve meslek hastalığına karşı MESEM tarafından sigortalanır ve 9, 10 ve 11. sınıfta asgari ücretin en az %30'u, 12. sınıfta asgari ücretin en az %50'si kadar ücret alır.

Türk Eğitim Sisteminde Çocuklar için Kapsayıcı Eğitimin Desteklenmesi Projesi'nin (PIKTES Plus) yürütüldüğü 29 ilde (Adana, Adıyaman, Afyon, Ankara, Antalya, Batman, Bursa, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Eskişehir, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Kayseri, Kilis, Kocaeli, Konya, Malatya, Mardin, Mersin, Nevşehir, Osmaniye, Sakarya, Samsun, Şanlıurfa, Yalova) MESEM öğrencileri projenin Mesleki ve Teknik Eğitim Bursu'ndan faydalanabilir. Lütfen yeni okul yılı için burs duyurularını takip ediniz: <https://piktes.gov.tr/cms/home>

Size en yakın MESEM ve MESEM'ler hakkında daha fazla bilgiye bu linkten ulaşılabilir: <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/egitim/mesleki-egitim>

Üniversiteye Geçiş

Türkiye'de hem uluslararası koruma hem de geçici koruma altındaki kişilerin yükseköğretimden yararlanma hakları bulunmaktadır. Ancak, üniversiteye erişim sınava girmeyi gerektirir. Yükseköğretim Kurulu (YÖK) kararına istinaden 2023 yılından itibaren yabancı uyruklu öğrencilerin üniversiteye giriş sınavları uygulaması şu şekildedir;

YÖK'ün, 2022-2023 eğitim ve öğretim yılından itibaren ortaöğretim kurumuna (istisnalar hariç) kayıt yaptıracak yabancı uyruklu öğrencilerin yükseköğretim kurumlarına sadece Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) ile girmelerine karar verdiği anlaşılmaktadır. Bu durumda, ortaöğretim kurumunun ilk sınıfına 2022-2023 eğitim öğretim yılından itibaren kayıt yaptıran yabancı öğrenciler liseden mezun olduktan sonra YKS'ye gireceklerdir.

YÖK, başka bir kararda üniversitelere, 2024-2025 eğitim öğretim yılı itibarıyla uluslararası öğrenci kabulünde, öğrencilerin TR-YÖS (Türkiye Yurtdışından Öğrenci Kabul Sınavı) sonuçlarını, üniversite senatosunca belirlenen ortaöğretim not ortalamalarını, ülkelerinin kendi uluslararası sınav sonuçlarını dikkate alması yönünde karar vermiştir.

Bu kararla beraber üniversitelerin kendi yaptıkları YÖS'lerin (Yabancı Öğrenci Sınavı) kaldırılmasına da karar verilmiştir.

Diğer bir deyişle, bu iki karar doğrultusunda, 2022-2023 eğitim öğretim yılından itibaren liseye kayıt yaptıran uluslararası öğrenciler YKS'ye, diğer uluslararası öğrenciler ise TR-YÖS'e gireceklerdir. TR-YÖS, ÖSYM'nin (Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi) uyguladığı merkezî bir sınavdır. Lise seviyesindeki uluslararası ve geçici koruma altındaki kişilerin ÖSYM'nin sitesinden TR-YÖS tarihlerine düzenli olarak bakmaları gerekmektedir. Söz konusu sınav Türkçe, Almanca, Arapça, Fransızca, İngilizce, Rusça dillerinde yılda iki kere yapılmaktadır.

Türkiye'de uluslararası ve geçici koruma kapsamındaki üniversite öğrencilerine yüksek öğrenim görmeleri için burs veya nakdi destek sağlayan çeşitli kuruluşlar bulunmaktadır. Bu kuruluşlar arasında Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTBA), UNHCR, Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi (ICMPD) ve STK'lar bulunmaktadır. Burs ve nakdi destek başvuru bilgileri kurumların internet siteleri ve sosyal medya sayfaları aracılığıyla duyurulmaktadır.

Ukraynalı Çocukların Okul Kaydı

Türkiye'de çocukların okul kaydı MERNİS'te kayıtlı güncel ikametgah adreslerine göre yapılmaktadır. İkamet izni veya uluslararası koruma statüsü bulunan Ukraynalılar okullara kayıt için başvurmadan önce denklik yaptırmaları gerekmektedir. Denklik belgesiyle ilgili başvuru bağlantısının de bulunduğu detaylı bilgiye e-Denklik internet sitesinden ulaşılabilir: <https://edenklik.meb.gov.tr/?culture=en-GB> Denklik belgesi alan öğrenciler mahallerindeki en yakın okula kayıt yaptırabilirler. Okullar A1 ve A2 seviyesi Türkçe sertifikası talep edebilir. Halk Eğitim Merkezleri (HEM) çocuklar için Türkçe kursları düzenlemektedir.

Ailelerin ve/veya Çocukların Yararlanabileceği Destekler

(TEŞVİK ET)

Yabancıllıklara Yönelik Şartlı Eğitim Yardımı

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (ASHB) ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2003 yılından bu yana uygulanmakta olan Şartlı Eğitim Yardımı (ŞEY) ulusal bir sosyal yardım programı olup, AB'nin desteğiyle 2017 ortasında Suriyeli ve diğer yabancı uyruklu aileleri de içine alacak şekilde **Yabancıllara Yönelik Şartlı Eğitim Yardım (YŞEY)** programı olarak genişletilmiştir. Program çocukların okula kaydını ve devamını teşvik etmeyi amaçlamaktadır. YŞEY programı en kırılgan çocuklarının tespit edilmesi ve değerlendirilmesini, gerektiğinde tamamlayıcı çocuk koruma hizmetlerine yönlendirilmelerini sağlayan önemli bir çocuk koruma bileşenini de içermektedir.

Devlet okullarına kayıtlı Suriyeli ve diğer yabancı uyruklu çocuklar YŞEY programından faydalanabilirler. YŞEY ailelere çocuklarını düzenli olarak okula gönderdikleri sürece (okula ayda en az %80 devam) her iki ayda bir öğrenci başına ailelerin KIZILAYKART'larına nakit para yardımı sağlamaktadır. Düzenli devam şartıyla sağlanan yardımın yanı sıra, her yarıyıl başında ek ve teşvik ödemeleri yapılmaktadır. Şartlı ödemeler sınıf ve cinsiyete bağlı olarak değişmekte, üst sınıflar ve kız çocukları daha yüksek miktarlarda ödeme almakta, teşvik ödemeleri ise sınıf seviyesine göre değişmekte, üst sınıflar daha yüksek miktarlarda ödeme almaktadır.

YŞEY nakit yardımlarından yararlanan çocuk sayısı programın başladığı 2017 yılı Mayıs ayında 56.245 iken, 31.05.2024 tarihinde 456.132'ye (%51 kız %49 erkek) ulaşmıştır.

Aşağıdaki tabloda YŞEY programının bir özeti sunulmaktadır:

Aylık Ödemeler	Miktar (okula düzenli devam edilen her ay için)	Şart
Sınıf: Anaokulundan 8. sınıfa kadar		Okula devam şartı var (her iki ayda bir ödeme yapılır; Ocak, Mart, Mayıs, Temmuz, Eylül ve Kasım).
Kız çocukları	100 TL	
Erkek çocukları	90 TL	
Sınıf: 9.sınıftan 12. sınıfa kadar		
Kız çocukları	150 TL	
Erkek çocukları	130 TL	
Ek + Teşvik Ödemesi	Miktar (yarıyıl başında)	Okula devam şartı yok (yarıyıl başında ödeme yapılır; YŞEY yararlanıcısı tüm çocuklara Eylül ve Ocak).
Sınıf: Anaokulundan 4. sınıfa kadar	100 TL	
Sınıf: 5.sınıftan 8. sınıfa kadar	100 TL + 100 TL	
Sınıf: 9.sınıftan 12. sınıfa kadar	100 TL + 150 TL	

YŞEY programına, çocuğun kayıtlı olduğu bölgedeki Kızılay Hizmet Merkezleri veya Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (SYDV) üzerinden başvuru yapılabilmektedir. Ön başvuru koşulları, uygunluk kriterleri ve bu desteğe yönelik başvuru sürecinin yanı sıra destek miktarı ile ilgili ayrıntılı bilgilere <https://platform.kizilaykart.org/tr/sey.html> internet adresinden veya **Kızılay 168 Çağrı Merkezini** arayarak ulaşabilirsiniz.

Diğer Destekler

PIKTES Plus yürütüldüğü 29 ilde Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri, Çok Programlı Anadolu Liseleri (meslek programındaki öğrenciler) ve MESEM'lerin 9, 10, 11, 12'nci sınıf düzeyinde öğrenim gören yabancı uyruklu ve ihtiyaç sahibi Türk öğrencilerine **Mesleki ve Teknik Eğitim Bursu** sağlamaktadır. Burs duyurularını <https://piktes.gov.tr> adresinden takip edebilirsiniz.

Her eğitim öğretim yılının başında okullarda **ders kitapları** dağıtılmaktadır. Bazı illerde Suriyeli ve diğer yabancı uyruklu çocuklara okula gidiş geliş için **ulaşım desteği** sağlanmaktadır. Okul idareleri ve İlçe MEM'ler, ulaşım hizmeti sağlanan okullar ile ilgili olarak daha ayrıntılı bilgiye sahiptir.

Suriyeli ve diğer yabancı uyruklu öğrenciler, hafta sonları pek çok okul, STK ve toplum merkezi tarafından düzenlenen **telafi derslerine** katılım gösterebilmektedir. HEM'ler ve Yunus Emre Enstitüleri (YEE) de talep üzerine **Türkçe dersleri** vermektedir. YEE'nin Türkçe eğitim portalı ve video derslerinin bağlantılarına <https://yee.org.tr/tr> internet adresinden ulaşabilirsiniz.

PIKTES Plus kapsamında okul dışında olan veya zorunlu öğrenim çağında olup çeşitli sebeplerle eğitimine ara vermiş 9-18 yaş aralığındaki yabancı uyruklu (Afganistan, Filistin, Irak, Somali, Suriye ve Yemen) çocukların akademik eksiklikleri gidererek eğitim sistemine dâhil edilmesi amacıyla Yaz Dönemi Telafi Eğitim Programı düzenlenmektedir. Ayrıca öğrencilerin Türkçe dil eksikliklerini gidermek amacıyla Türkçe öğreticileri aracılığıyla yaz döneminde Türkçe ve Arapça kursları düzenlenmektedir.

Devlet okullarının çoğu, okul sonrası öğrencilere destek olmak amacıyla ücretsiz kurslar düzenlemektedir. **Destekleme ve Yetiştirme Kursları (DYK)** hem eğitim öğretim yılı içerisinde hem de yaz döneminde açılmaktadır. DYK ve yaz okulları hakkında ayrıntılı bilgiye https://ogm.meb.gov.tr/meb_ys_dosyalar/2024_05/16114922_dykkilavuz.pdf internet adresinden ulaşabilirsiniz.

Özel eğitim ihtiyacı olan çocuklar, okullara kayıt yaptırıp mevcut eğitim imkânlarından yararlanmaları için gereken yönlendirmelerden faydalanmaktadır. İlçelerinde bulunan Rehberlik ve Araştırma Merkezine (RAM), okulları veya velileri tarafından başvuru yapılabilmektedir. RAM'ların listesine https://ogm.meb.gov.tr/alt_sayfalar/kurum.asp internet adresinden ulaşabilirsiniz.

Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM), örgün eğitim kurumlarına devam eden ve genel yetenek (zihinsel), görsel sanatlar veya müzik alanında özel yetenekli olduğu uzmanlar tarafından tanılanan öğrencilere, yeteneklerini geliştirerek en üst düzeyde kullanmalarını sağlamak için okul saatleri dışında destek eğitimi BİLSEM öğrencileri ilkökul 1,2 ve 3. sınıf öğrencileri arasından sınavla seçilmektedir.

PIKTES Plus kapsamında; bireysel ve gelişimsel özellikleri ile eğitim nitelikleri açısından akranlarından anlamlı derecede farklılık gösteren özel gereksinimli Türk ve yabancı uyruklu öğrencilerin meslek edinmesi ve hayata hazırlanmaları amacıyla kültürden bağımsız tanılama testlerinin oluşturulması, uygun eğitim ortamlarının ve eğitim materyallerinin hazırlanması, özel eğitim okullarının aynı olarak desteklenmesi vb. çalışmalar yapılmaktadır.

TAVSİYE EDİLEN TOPLUMA ERİŞİM VE OKULA DÖNÜŞ DESTEĞİ FAALİYETLERİ

Bu bölümde, kurumların ODK faaliyetlerine eklemek isteyebileceği faaliyetlerle ilgili tavsiyelere yer verilmektedir. Bu faaliyetler, Eğitim Sektörü Çalışma Grubu ve Çocuk Koruma Alt Sektörü toplantılarına düzenli olarak katılan kurumlarla gerçekleştirilmiş görüşmelere göre belirlenmiştir. Tüm faaliyetlerin kapsamlı bir listesini oluşturur nitelikte değildir. Söz konusu faaliyetler, yerel bağlama ve kurumların kapasitesine göre uyarlanabilir niteliktedir.

ODK faaliyetlerinin planlanması için aşağıdaki unsurlar göz önünde bulundurulabilir:

Kendi bölgelerindeki koşullarla ilgili daha fazla bilgi sahibi olunması

Suriyeli ve diğer yabancı uyruklu çocukların ailelerine bilgi verilmesi

Okula kayıt veya diğer eğitim imkanlarından yararlanılması konusunda ailelere ve çocuklara destek verilmesi

Okula kayıt süreçleri ve eğitim olanaklarıyla ilgili bilgilerinizi güncelleyin

- Faaliyet gösterdiğiniz bölgenin il veya ilçe milli eğitim müdürlüklerini ziyaret ederek ailelerin okul kaydı için yapmaları gereken işlemlerle ilgili güncel bilgiler edinin. Okul kayıtları konusunda muhtemel sorunlarla ilgili iletişime geçilmesi gereken irtibat kişilerini öğrenin ve mümkünse bu kişilerle tanışın.
- Daha önce okula gitmemiş veya daha önce okula gittiğine dair belgesi olmayan çocuklar için ne tür işlemler yapılması gerektiğini öğrenin.
- Devlet okulları ile ilgili olarak ailelerin yapması gereken kayıt işlemlerine hâkim olun. İllere göre işlemler farklılık gösterebilir. O nedenle bilgilerinizi güncelleyin! Ailelerin çocuklarını okula kaydettirmeleri için ibraz etmeleri gereken belgeleri kontrol edin. Velilerin doldurması gereken formların bir nüshasını (önemli ve mümkünse) edinin ve velilerin ne tür bilgiler verdiklerini anlamaları için bunları onların konuştuğu dillere tercüme ettirin.
- MESEM ve benzeri eğitim programlarla ilgili bilgi edinin.
- Çocukları bulduğunuz bölgedeki okullara yönlendirebilmek için bu okullarla iletişime geçip (mümkünse) kayıtlarla ilgili varsa sıkıntıları öğrenin: yer sıkıntısı ve özel gereklilikler gibi. .
- MEB, il/ilçe MEM ve yakınlardaki okulların internet sitelerini düzenli olarak kontrol edin. Onları sosyal medyadan da takip edebilirsiniz.

Faaliyet gösterdiğiniz yerde/merkezlerde ODK bilgilendirme günleri düzenleyin

- "Bilgilendirme/farkındalık arttırma" toplantıları düzenleyip çocukların eğitim hakkına vurgu yaparak çocukların okula kaydı için gereken işlemlerle ilgili somut bilgiler verin.
- Halk Eğitim Merkezi (HEM), Gençlik Merkezleri veya bölgenizdeki STK ve belediyelerin sağladığı diğer önemli programlarla ilgili hizmetlere yönelik bilgiler verin. Bunun için çalışanlarınızı mevcut hizmetlerden haberdar edin; örneğin:
 - ASAM'ın okul dışı kalmış çocukların ilgili ve uygun eğitim olanaklarına erişimlerini artırmayı amaçlayan Okula Kayıt için Destek (OKD) programı 10 ilde (Adana, Bursa, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Konya, Mersin ve Şanlıurfa) devam etmektedir.⁶

¹ <https://www.unicef.org/turkiye/media/12511/file>

- İzmir Buca Belediyesinin Dijital Dershanesi okul öncesi; ilkököl, ortaokul ve lise kademesindeki tüm öğrencilere ücretsiz dijital eğitim sunmaktadır. Dijital Dershanede ayrıca LGS, YKS ve KPSS (B) sınavlarına hazırlanan öğrenciler için sınav kapsamına uygun özel içerikler de yer almaktadır.²
- Türk Kızılay bütün zarar görebilir toplulukların ve bireylerin temel haklara erişimlerini sağlama; psikolojik, sosyal ve ekonomik iyilik hallerini güçlendirerek toplumsal dayanıklılık ve bir arada yaşama kültürünün geliştirilmesine yönelik hizmet vermek amacıyla kurulan Toplum Merkezleri, Çocuk Koruma Merkezleri ve Mobil Birimler gibi uygulama modellerinde çalışmalar yürütmektedir. Bu çalışmalar Çocuk Programları, Sosyo-ekonomik Güçlendirme, Sağlık ve Psikososyal Destek ile Koruma Programı olmak üzere 4 ana program altında devam etmektedir.³
- IOM, Adana, Mersin, Şanlıurfa ve Kilis'teki Belediye Göçmen ve Toplum Merkezleri aracılığıyla eğitim danışmanlığı, bilgilendirme ve yönlendirme hizmetleri vermektedir. Merkezlere IOM'nin 0850 305 90 43 hizmet danışma hattından (Türkçe, Arapça ve Farsça) ulaşılabilir. Ayrıca IOM, Adana, Siirt ve Yalova'da öğrenci taşımacılığı yoluyla MEB'e destek olurken; Adana, Gaziantep, Mersin ve Kilis'te özel eğitim ihtiyaçları olan yabancı uyruklu çocukları bireysel ve grup oturumlarıyla desteklemektedir.
- Her çocuğun nitelikli çocuk kitaplarına erişimlerinin sağlanması için UNICEF'in desteğiyle çok sayıda erken çocukluk eğitimi hikaye kitabı hazırlanmıştır.⁵

- ▶ YŞEY, SUY ve merkezinizin verdiği hizmetler veya destek programları ile ilgili materyalleri (poster, broşür, duyuru) görünür yerlerde sergileyin.
- ▶ Aileleri ile birlikte gelmiş olan çocuklar için resim yarışmaları gibi faaliyetler düzenleyip günü eğlenceli hale getirin.
- ▶ Mümkünse okul kayıt işlemleri ile ilgili bilgi formlarının çıktısını alın ve bunları ailelere vererek ihtiyaç duyarlarsa ayrıntılı bilgi alabileceklerini ifade edin.
- ▶ ODK mesajlarını sosyal medya hesaplarınızdan paylaşın.

ODK faaliyetlerinin, kurumunuzda yaygınlaştırmak için diğer ekiplerle iş birliği yapın

- ▶ Okul kayıtlarına destek olmak için farklı sektörler/aktörler ile iş birliğinin önemi üzerine meslektaşlarınızla toplantı düzenleyip farkındalıklarını arttırın.
- ▶ Suriyeli ve diğer yabancı uyruklu çocuklara yönelik eğitim imkânları, eğitime erişim ile ilgili sık karşılaşılan sorunlar/engeller ve güncel rakamlar konusunda bilgi verin.
- ▶ ODK mesajlarının; topluma erişim, genel bilgilendirme toplantıları ve kurumunuzun verdiği danışmanlık hizmetleri gibi devam eden faaliyetlere yansımaları sağlayın.

Kayıt döneminde ailelere pratik destekler verin

- ▶ Çocukların okula kaydı için bir belge isteniyorsa, kurumlarla iletişime geçip ailelere bu tür belgelerin verilme sürecini kolaylaştırın.
- ▶ STK'lar; ailelere il/ilçe MEM veya okullarda eşlik edecek, tercüme hizmeti sağlayacak ve kayıt işlemlerini açıklayacak bir personel veya gönüllü görevlendirebilir.
- ▶ Mümkünse, ailelerin, bulduğunuz merkezden çocuklarını kaydettirmek veya belge almak için ilgili yerlere gidişi için ulaşım imkânı sağlanabilir.

ODK İletişim Kampanyasına Destek Olun

- ▶ Sosyal medya materyallerini mümkün olduğunca geniş topluluklara ulaştırın ve kendi hesaplarınızdan paylaşın. Yeni görseller UNICEF Türkiye sosyal medya hesaplarından paylaşılacaktır:
X: <https://twitter.com/unicefturk>,
IG: <https://www.instagram.com/unicefturkiye/>, FB: <https://www.facebook.com/unicefturkiye>,
YouTube: <https://www.youtube.com/@UNICEFTurk>
ve web sitesi: <https://www.unicef.org/turkiye/>

²<https://dijitaldershane.buca.bel.tr/>

³<https://toplummerkezi.kizilay.org.tr/>

⁴<https://www.unicef.org/turkiye/unicef-hikaye-kitaplar%C4%B1>,

<https://www.unicef.org/turkiye/unicef-hikaye-kitapları-0>,

<https://www.unicef.org/turkiye/erken>

⁵Okula Dönüş Kampanyasının tüm kullanım hakları, içerik, tasarım, düzen, görsel kimlik, mesajlar, sesli ve görsel materyaller ve tüm diğer doğrudan ya da dolaylı kampanya ile ilgili olan ve herhangi bir kamusal platformda kullanılacak olan ürünler dahil olmak üzere, herhangi bir kurum, bu ürünleri tekrar kullanmak, değiştirmek ve/veya uyarlamak isterler ise, UNICEF Türkiye temsilcisi tarafından veya onun konu ile ilgili delege ettiği kişilerden onay almak zorundadırlar. Bu materyallerin tercümesi de UNICEF Türkiye Eğitim Uzmanı / Eğitim Sektör Koordinatörü; Muhammad Israr Khan (misrar@unicef.org) veya UNICEF Türkiye İletişim Başkanı: Sema Hosta (shosta@unicef.org) tarafından yazılı izinle yapılabilir.

VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

ESÇG Okula Dönüş 2024-25 Anketi – Bu anketin amacı, Türkiye’de ebeveynlerin/çocukların bakımından sorumlu olanların okula kayıt sırasında karşılaştıkları temel zorlukları belirlemeyi ve çocukların okula gitmemesinin temel nedenlerini anlamayı amaçlamaktadır. Bu yıl da depremden etkilenen çocukların eğitim konusunda yaşadıkları sorunların belirlenmesi de araştırmasının amaçlarından. Bu noktada, sorun çözücü önlemlerin alınmasına ve/veya ilgili devlet kurumları ile iş birliği yapılmasına destek olunması hedeflenmektedir.

Anketi, yararlanıcılar kendileriyle paylaşılan bağlantı üzerinden cevaplayabilmektedir. Anket, toplum merkezlerinde veya hane ziyaretlerinde aileler veya çocukların bakımından sorumlu kişilerle paydaşların uygun gördüğü şekilde yüz yüze veya telefon üzerinden de gerçekleştirilebilir.

Veri toplamak ve veri analizine destek olmak isteyen kurumlar UNICEF Ankara Eğitim Sorumlusu [Yasemin Kızıloğlu](#) ykiziloglu@unicef.org ile iletişime geçebilirler.

ESÇG Okula Dönüş 2024-2025 Araştırması için KoBo bağlantısı yakında paylaşılacaktır:

Sorun Kaydı – Çocukların okula kaydolmadığı veya ailelerin çocuklarını okula kaydettirme konusunda sorun yaşadıkları durumlarla ilgili bilgi toplamak amacıyla bu araçtan yararlanılmaktadır.

Vakalar ile ilgili bilgiler kayda alınıp UNICEF ile paylaşılacaktır. Sorunu bildiren kurumun mümkünse vakayı yerel düzeyde çözmesi beklenmektedir. Sorunun yerelde çözülememesi durumunda, UNICEF sorunun çözümü için merkezi düzeyde savunuculuk yapacaktır.

Sorun kaydını kullanarak bir sorun bildirmek için bağlantıya tıklayabilirsiniz:
<https://okuladonus.org/okula-donus-sorun-kaydi/>

SIKÇA SORULAN SORULAR

Sorular/talepler	Tavsiyeler
1 Çocuğumu okula kaydettirmem için hangi belgeler lazım?	Destek ve yönlendirme için en yakın okula müracat edin.
2 Okul, yer yok diye kayıt yapmadı veya şimdi kayıt yapamayacakları, sonra gelmem gerektiği söylendi.	İlçe MEM ile iletişime geçin. Sorun çözülmezse il MEM ile görüşün.
3 Çocuğum son bir ay okula gidemedi ve final sınavlarına giremedi.	Okul kademelerine göre uygulama değişiklik göstermektedir. Örneğin, ortaokulda sınıfta kalma yokken, lisede sınıf tekrarı yapması gerekmektedir. Ayrıca, her okul öğrencilerin notlarına ve Türkiye'deki eğitim geçmişlerine erişim sağlayabilmektedir.
4 Çocuğumu, otomatik olarak belirlenen okul dışında bir okula kaydettirebilir miyim?	Çocukların kaydı, sistemde kayıtlı olan ev adreslerine göre yapılmaktadır. Okul değiştirmenin, sınırlı kapasite de dahil olmak üzere çeşitli nedenlerle zor olabileceğini unutmayın.
5 Bağış yapmam, harç ödemem gerektiği söylendi. Ne yapabilirim?	Bağış/harç zorunlu değildir ve kayıt için ön koşul olamaz (Okul öncesinde bazı okullar giderleri için katkı isteyebilmektedir).
6 Ücretsiz ulaşım hizmetinden nasıl yararlanabilirim?	Bazı illerde ücretsiz ulaşım hizmeti verilmektedir. Bu konuda okul idaresi ile iletişime geçin.
7 Çocuğum Türkçe bilmiyor. O yüzden Türkçe müfredata uyum sağlayıp sağlamayacağı konusunda endişeliyim.	Okullarının çoğunda yabancı öğrenciler için Türkçe dil desteği faaliyetleri/dersleri verilmektedir. Endişelerinizi okul yönetimi ile paylaşın. Bulduğunuz bölgede başka kurumların sağladığı, HEM ve gençlik merkezleri gibi, başka hizmetler söz konusu olabilir.
8 Çocuğumun yararlanabileceği; derslerine yardımcı olabilecek ücretsiz kurslar var mıdır?	Okullarda ücretsiz Destekleme ve Yetiştirme Kursları verilmektedir. Okul idaresiyle iletişime geçiniz.

Sorular/talepler	Tavsiyeler
<p>9</p> <p>Çocuğumun okulda dışlanmasından/zorbalığa uğramasından korkuyorum.</p>	<p>Okul yöneticileri ve öğretmenler bu durumun/riskin farkındadır. Destek almak ve yaşanan olayları takip edip bildirimde bulunmak için okul yönetimi, sınıf ve rehberlik öğretmenleri ile yakın bir ilişki kurun.</p> <p>Ayrıca, yabancı uyruklu öğrenciler ve Türk akranları arasında spor faaliyetleri (açık alan sporları turnuvaları, masa tenisi, satranç...), sanat etkinlikleri (tiyatro, resim/ el sanatları sergileri, halk oyunları...), sosyo-kültürel etkinlikler (kültürel geziler, uçurtma festivalleri, 23 Nisan çocuk şenliği, PIKTES Plus bahçeleri, grafiti...) yürütülmekte; ailelere yönelik ise aile eğitimleri, kültür tanıtım faaliyetleri ve kültürlerin birleştiği organizasyonlar (kahvaltı ve iftar, kermes, mahalle festivalleri, ebeveyn toplantıları vb.) yapılmaktadır.</p>
<p>10</p> <p>Çocuğumun fiziksel/zihinsel engeli nedeniyle özel eğitime ihtiyacı var. Ne yapabilirim?</p>	<p>RAM'lar çocuklarla ilgili özel eğitim veya rehberlik ve psikolojik danışmanlık konularında yardıma ihtiyaç duyulduğunda başvurulabilecek MEB'e bağlı ücretsiz destek veren kurumlardır. RAM'lara yönlendirme okula kayıtlı çocuklar için okul tarafından yapılmaktadır.</p>
<p>11</p> <p>Türkçe bilmiyorum. Okullar ve ilçe MEM'le iletişim kurabileceğimden emin değilim.</p>	<p>Pek çok okulda ve ilçe MEM'de ve Arapça konuşan personel bulunmaktadır.</p>
<p>12</p> <p>Mali veya ayni destek var mı?</p>	<p>YŞEY, başvuru üzerine ve uygunluk kriterlerine göre sağlanmaktadır. Ayrıca bazı illerde okullar ücretsiz ulaşım imkânı da sağlamaktadır. Okul idaresiyle iletişime geçiniz.</p>
<p>13</p> <p>YŞEY programından kimler faydalanabilir?</p>	<p>YŞEY programı uyruk fark etmeksizin tüm aileler başvurabilir. Hak sahipliği her başvurana için aynı kriterlere göre değerlendirilir. Bu kriterler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ailenin tüm üyelerinin Türkiye'de kayıt altına alınmış olması, • Başvuru sırasında ailenin düzenli bir gelirin olmaması (gelir getirici herhangi bir mal varlığı da dahil olmak üzere), • Başvuru sırasında ailenin hiçbir üyesinin sosyal güvenceli olmaması, • Ailenin okula giden en az bir çocuğunun olması.



Türkiye
Education Sector
Working Group